

Quickstart voor ACP tijdens COVID 19 pandemie

Als vervolg op het stroomschema 'handvat voor voeren ACP gesprek' voor de huisarts, geven wij u graag een handreiking voor het voeren van het ACP gesprek, een quickstart. Deze is ontwikkeld door het interdisciplinair centrum ouderengeneeskunde van HaaglandenMC, in samenwerking met dr. Nienke Boogaard, senior onderzoeker LUMC. Nienke is in voorbereiding van het opzetten van een onderzoek naar ondersteuning van huisartsen in het coördineren van het ACP proces. In een volgende nieuwsbrief komende week zal zij een handreiking bieden in een vervolgesprek ACP.

1. Voorbereiding voor het voeren van ACP (tijdens COVID 19 pandemie):

- [Zie stroomdiagram voor klinische blik op kwetsbaarheid](#) (ICPC codes, thuiszorg, ISAR HP, KATZ ADL)
- Is er een schriftelijke wilsverklaring?
- Algemene communicatietips voor ACP (ter voorbereiding van het gesprek)

Algemene communicatietips voor ACP

1. Agendeer het onderwerp, *en plan indien mogelijk hiervoor een (telefonische) afspraak (waarbij er een mogelijkheid is dat er een familielid of andere naasten ook aanwezig kan zijn/ deel kan nemen aan het gesprek)*
 - a. 'Ik wil het met u gaan hebben over wat we gaan doen in het onverhoopte geval dat uw situatie ernstig verslechtert. Het is iets wat we bij alle ouderen standaard willen doen. En nu door de COVID 19 epidemie versneld willen starten.'
2. Informeer naar eventuele angst naar aanleiding van dit gesprek over ACP.
3. Geef aan welke zorg er nog wel wordt gegeven, indien nodig.
4. Benoem dat het belangrijk is dat het goed is uitgelegd. Ga na of de patiënt u heeft begrepen, bijvoorbeeld door hetgeen wat besproken is door de patiënt te laten herhalen. Ga ook na of u de patiënt goed heeft begrepen.
5. Maak een keuze in wie belt, degene die de patiënt het beste kent, de beste klik heeft (bv POH of huisarts).

2. Advanced care planning:

- ACP gespreksvragen (Focus op onderdeel **B**, zie onder)
- Gezamenlijke besluitvorming t.a.v. behandelwensen
- Documenteren afspraken (ook als overdracht voor de transmurale setting)

ACP gespreksvragen:

A. Huidige situatie (wrs reeds bekend bij de huisarts)

1. Hoe ervaart de patiënt zijn gezondheid op dit moment?
2. Door welke ziekte of aandoeningen ervaart de patiënt de meeste beperkingen?
3. Wat betekent dat voor de (nabije) toekomst van de patiënt?
4. Heeft de patiënt bepaalde doelen en verwachtingen voor ogen? Voor de arts: hoe realistisch zijn deze doelen en verwachtingen?
5. Hoe betrokken zijn partner/ naasten?

B. Levensvisie en waarde

1. Wat vindt u belangrijk in het leven? Evt wat maakt u gelukkig?
2. Welke aspecten van zorg en behandeling zijn belangrijk voor de patiënt? Wanneer is het niet meer waardig? Wat wil de patiënt beslist niet meemaken?

3. Is er iets wat u beangstigt of waarvan u bang bent dat het gebeurt aangaande uw gezondheid en zorg?
4. Hoe ver zou u willen gaan met een behandeling? Is verlies van functioneren acceptabel? Evt verpleeghuisopname? Welke woonsituatie is acceptabel?
5. Wat vindt u belangrijk ten aanzien van uw naasten? Bv hoe staan zij tegenover uw behandelwensen, zijn er bijzonderheden in uw familiesituatie (bv conflicten, verschil in betrokkenheid)

Gezamenlijke besluitvorming t.a.v. behandelwensen

1. Maak concrete afspraken over welke behandeling wel/ niet gewenst is voor de patiënt
2. Bespreken vervolg van ACP proces (documentatie opsturen zie referentie, nieuwe afspraak maken op initiatief patiënt of huisarts)

Documenteren (ook als overdracht voor de transmurale setting)

1. Leg de afspraken vast in het EPD en zorg dat dit ook bekend is voor de transmurale zorg (thuiszorg, ziekenhuis, waarneming HAP)

3. Evaluatie

- Informeer bij het afsluiten van het gesprek of er nog vragen zijn en wat dit gesprek teweeg gebracht heeft.
- Bij verandering in gezondheidssituatie het ACP opnieuw evalueren

Bronnen:

1. Vroegtijdig spreken over behandelwensen (proactieve zorgplanning) in de eerste lijn. Palliatieve Zorg Noord Holland en Flevoland.
https://palliatievezorgnoordhollandflevoland.nl/Portals/0/Documenten/2019_Handreiking%20voor%20implementatie%20van%20proactieve%20zorgplanning_werkbeschrijvingen%20en%20hulpmiddelen_def.pdf?ver=2019-08-02-104027-200 Onderdeel aanvullende informatie voor patiënten:
https://palliatievezorgnoordhollandflevoland.nl/Portals/0/Documenten/In%20gesprek%20over%20uw%20behandelwensen_brief%20voor%20patienten_def.pdf?ver=2019-01-29-145306-307
2. KNMG-handreiking Tijdig praten over het levenseinde. <https://www.knmg.nl/advies-richtlijnen/knmg-publicaties/tijdig-praten-over-het-levenseinde.htm>
 - a. [Voor patiënten: Korte checklist met bespreekpunten over het levenseinde](#) (pdf).
 - b. [Voor artsen: Korte checklist met bespreekpunten over het levenseinde](#) (pdf)
3. Gespreksvoering behandelbeperking ivm Covid-19 besmetting bij mensen met ernstig onderliggend lijden.
Palliaweb.https://pznlsawebprod.blob.core.windows.net/mediacontainer/pznl/media/thema/abestanden/corona/beleidsbepaling-covid-19-bij-ernstig-onderliggend-lijden_23_mrt.pdf
4. Aanvullende informatie voor patienten.
https://palliatievezorgnoordhollandflevoland.nl/Portals/0/Documenten/In%20gesprek%20over%20uw%20behandelwensen_brief%20voor%20patienten_def.pdf?ver=2019-01-29-145306-307